

Auto-immune encefalitis bij vrouwen met psychose of manie na de bevalling

LITERATUUR

- Bergink V, Armangue T, Titulaer MJ, Markx S, Dalmau J, Kushner SA. Autoimmune encephalitis in postpartum psychosis. *Am J Psychiatry* 2015; 172: 901-8.

AUTEUR

VEERLE BERGINK

V.Bergink@erasmusmc.nl

Waarom dit onderzoek?

In eerder onderzoek van onze groep werden veranderingen in het immuunsysteem gevonden bij vrouwen met een postpartumpsychose. Er is in toenemende mate aandacht voor het nut van screening op auto-immune encefalitis bij patiënten met een eerste ernstige psychiatrische episode. Eerder werd achtergrond van herkenning en diagnostiek van auto-immune encefalitis bij patiënten met psychiatrische symptomen beschreven in dit tijdschrift (2015: 446-51).

Onderzoeksvraag

Hebben vrouwen met een manie of psychose na de bevalling een niet-gediagnosticeerde auto-immune encefalitis?

Hoe werd dit onderzocht?

We testten met immunohistochemische bepalingen het serum van 96 vrouwen met postpartumpsychose en een controlegroep van 64 vrouwen post partum op autoantistoffen tegen neuronale eiwitten. Als er kleuring te zien was, dan werd het serum verder immunocytochemisch onderzocht, waarbij gebruikgemaakt werd van levende neuronen uit de hippocampus van een rat. Verder werd het serum van alle vrouwen getest met een *cell-based assay* (CBA) om te kijken of er antistoffen tegen de N-methyl-D-aspartaatreceptor (NMDAR) aanwezig waren. Als er aankleuring te zien was bij immunocytochemische bepalingen, maar de NMDAR-antistofscreening was negatief, dan werd verder gezocht naar andere neuronale autoantistoffen.

Belangrijkste resultaten

Bij 4 van de 96 vrouwen met een psychose of manie na de bevalling was er sprake van een auto-immune encefalitis. Bij 2 vrouwen was er een kleuringpatroon dat specifiek is voor de aanwezigheid van anti-NMDAR-autoantistoffen, bevestigd door een CBA. Bij de 2 andere vrouwen waren de CBA's negatief voor alle bekende neuronale antigenen. Bij geen van de vrouwen uit de controlegroep werden antistoffen gevonden.

Consequenties voor de praktijk

Bij patiënten met een eerste acute psychose of manie in de kraamtijd is screening op anti-NMDAR-autoantistoffen geïndiceerd. Het vermoeden van auto-immune encefalitis wordt sterker bij neurologische symptomen, inclusief extrapiramidale bijwerkingen van antipsychotica.

In dit onderzoek werden immunohistochemische en -cytochemische technieken succesvol toegepast, maar deze technieken worden in de klinisch diagnostische praktijk nog niet standaard gebruikt. CBA's worden wel gebruikt in de praktijk om te screenen op auto-immune encefalitis. Helaas kunnen CBA's voor neuronale autoantistoffen negatief zijn in serum, terwijl deze autoantistoffen wel in liquor worden gevonden. Alleen bloedonderzoek is dus niet voldoende om een auto-immune encefalitis uit te sluiten. Wanneer men een auto-immune encefalitis vermoedt, is een lumbaalpunctie met liquorscreening geïndiceerd.